

Notat



Miljøministeriet
Departementet

J.nr.
Ref. anrbj
Den 2. februar 2011

Orienteringsnotat om møde i UNEP (UN Environment Programme) Governing Council og Global Ministerial Environment Forum i Nairobi den 21-24. februar 2011

Den 26. samling i Styrelsesrådet (Governing Council, GC) og Det Globale Ministerforum for Miljø (Global Ministerial Environment Forum, GMEF – Styrelsesrådets ministersegment) finder sted i Nairobi den 21-24. februar 2011. Her mødes miljøministre fra FN's medlemslande og diskuterer aktuelle miljørelaterede spørgsmål.

Danmark repræsenteres af Miljøministeriet og Udenrigsministeriet.

Følgende emner er på dagsordenen for mødet:

1. Grøn Økonomi

Debattens fokus vil være på "muligheder og udfordringer forbundet med overgangen til en grøn økonomi. UNEP startede i 2008 Green Economy Initiativet for at fremme udvikling af grønne økonomier. Initiativet blev mere aktuelt ved krisens udbrud, og med opfordringen til at skabe en Green New Deal satte UNEP en dagsorden om at udforme krisepakkerne så grønne som muligt, som blev fulgt op af flere lande. UNEP arbejder på en Green Economy Report, som forventes at udkomme i forbindelse med Governing Council mødet i februar.

Danmark støtter UNEP's arbejde med grøn økonomi, herunder at fremtidigt arbejde inddrager en bred vifte af miljø- og ressourceøkonomiske tiltag.

2. International miljøforvaltning

Fra dansk side støtter man reformer af den internationale miljøforvaltning i to spor. Det vil sige et to-strengt forløb, hvor 1) visse reformer til forenkling og styrkelse af miljøforvaltningen kan sættes i værk på den korte bane, og hvor involvering af FN's generalforsamling ikke er påkrævet (effektivisering af samarbejdet mellem de tre konventioner på kemikalie- og affaldsområdet er et eksempel herpå) samt 2) et længerevarende forløb, hvor der ses på systemiske reformer og bredere reformer. Fra dansk side er det vigtigt, at oprettelse af en særorganistion for miljø reelt styrker den internationale miljøforvaltning, har en klart defineret merværdi og ikke bliver endnu et bureaukratisk "lag" i FN's miljøarbejde.

Der er fremsat et beslutningsforslag med henblik nedsættelse af en højniveau-ekspertgruppe, som skal fremkomme med optioner for bredere institutionelle reformer. Endvidere lægges der op til, at der i Rio+20-processen tages stilling til institutionelle reformer, som vil forbedre den internationale miljøforvaltning inden for rammerne af bæredygtig udvikling. Fra dansk side kan beslutningsforslaget støttes i sin nuværende form.

3. Verdens miljøtilstand

Et kernemandat for UNEP er løbende at vurdere verdens miljøtilstand. Dette gøres blandt andet gennem tilbagevendende miljøtilstandsvurderingsrapporter, kaldet GEO rapporter.

Beslutningsforslaget indeholder bl.a. en opfordring til at tilvejebringe tilstrækkelige ressourcer til gennemførelsen af UNEPs 5. miljøtilstandsrapport, GEO 5 og andre større tilstandsvurderinger.

Som en af de væsentligste bidragydere til UNEP kan Danmark støtte opfordringen til at der tilvejebringes tilstrækkelige ressourcer til gennemførelsen af UNEPs 5. miljøtilstandsrapport, GEO 5. Danmark vil samtidig arbejde for at UNEPs GEO rapporter afstemmes med det forventede indhold af IPBES (International Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) kommende globale miljøtilstandsvurderinger, så overlap undgås.

4. Kemikalieforvaltning, herunder kviksølv

Del I om bly og cadmium

Forslaget tager udgangspunkt i UNEP's udredningsarbejde om den eksisterende viden om bly og cadmium, herunder om deres langtrækkende transport, dels gennem miljøet, især luften, dels gennem handel med artikler/produkter. Formålet har været at få afklaret, om der er behov for en global indsats på området. Danmark kan generelt støtte forslaget.

Del II om kviksølv

Forslaget vedrører de verserende forhandlinger om en kviksølvkonvention, og lægger op til en erkendelse af det relaterede arbejde, herunder udredningsarbejde, som UNEP har udført, samt GC's støtte til forhandlingerne. Danmark er enig i beslutningstekstens opbakning til kviksølvforhandlingerne.

Del III om implementering af den globale kemikaliestrategi SAICM

Forslaget hilser de fremskridt i implementeringen af strategien, der er sket, velkommen, og noterer sig UNEP's indsats på området. Generelt kan EU, herunder Danmark støtte forslaget.

5. IPBES (International Platform on Biodiversity and Ecosystem Services)

Beslutningsforslaget støtter den nuværende IPBES proces, som indebærer etablering af en videnskabelig platform for biodiversitet.

FNs 65. generalforsamling vedtog i december 2010 at oprette et nyt globalt videnspanel om biodiversitet og økosystemydelser i stil med det panel der findes på klimaområdet, IPCC. FNs generalforsamling pålagde ved denne lejlighed UNEP at foretage de nødvendige forberedelser til at IPBES 1. plenarmøde kan finde sted i 2011.

Danmark vil arbejde for, at IPBES ikke på forhånd bliver underlagt UNEP, og at beslutningen om IPBES institutionelle ophæng samt sekretariatets form og placering suverænt afgøres af IPBES parterne selv.

6. Bæredygtigt forbrug og produktion (SCP)

Beslutningsforslaget omhandler opfølgning på Johannesburg Implementeringsplanens målsætning om en 10-årig ramme af programmer (10 Year framework of Programmes =10YFP) med fokus på bæredygtige forbrug og produktion (BPF). Selve beslutningen om et 10YFP forventes taget ved CSD-19 d. 2.-13. maj 2011 i New York. Derfor er UNEP's Governing Council en vigtig forberedende begivenhed, der kan være med til at give UNEP et klart mandat ifht. den efterfølgende implementering af 10YFP herunder også en rolle i en eventuel sekretariatsfunktion.

Fra dansk side kan man tilslutte sig beslutningsforslagene. Der lægges fra dansk side vægt på, at det globale fokus for 10YFP er i centrum og at det kædes sammen med Rio+20 og diskussionerne om grøn økonomi.

7. Affaldshåndtering

Beslutningsforslaget omhandler hjælp til udviklingslandene med at sikre national implementering af integreret affaldshåndtering, herunder et globalt partnerskab vedrørende håndtering af affald. Fra dansk side støtter man generelt beslutningsforslaget, og lægger vægt på, at der ikke etableres initiativer der duplikerer allerede igangværende initiativer under Basel-konventionen.

8. Konference om beskyttelse af havmiljøet

Forslaget bygger på den globale konference om oceanerne, som blev afholdt i Manado, Indonesien i maj 2009, og går specifikt ud på at organisere en ny konference om oceanerne. DK støtter afholdelsen af den planlagte globale konference.

9. Finansieringsmuligheder for kemikalier og affald

UNEP's Eksekutivdirektør igangsatte i 2009 en konsultativ proces med udvalgte medlemslande, med henblik på at analysere og vurdere optioner for tilvejebringelse af øgede midler til kemikalie- og affaldsområdet, især med udgangspunkt i implementering af de globale aftaler på området, herunder SAICM. Forslaget lægger op til, at GC velkommer det udførte arbejde og anmoder UNEP om fortsat at lede processen, samt beder regeringer om at støtte processen og relaterede initiativer til at øge opmærksomheden om sagen. Danmark kan støtte forslaget.

10. GEF (Global Environment Facility)

GC anmodes om at vedtage to ændringer af GEF-instrumentet. Punktet er proceduremæssigt, idet ændringerne blev vedtaget med konsensus af GEF's forsamling i maj 2010, men først kan træde i kraft, når de er blevet godkendt af GEF's implementerende partnere, herunder UNEP. Danmark kan støtte forslaget.

11. Arbejdsprogram og budget 2012-13

Der lægges i beslutningsforslaget op til en godkendelse UNEP's arbejdsprogram og generelle budget for 2012-2013 (i alt 190 mio. USD i den generelle miljøfond og 242 mio. i øremærkede bidrag).

I 2012-2013 vil UNEP fortsætte med at koncentrere sit arbejde om de seks tematiske områder identificeret i den mellemlange strategi: Climate Change; Disasters and Conflicts; Ecosystem Management; Environmental Governance; Harmful Substances and Hazardous Waste; Ressource Efficiency and Sustainable Consumption and Production. Danmark kan tilslutte sig forslaget.

12. Forvaltning af trust fund

Der stilles forslag om etablering eller forlængelse af en række trust funds (finansieret under den generelle miljøfond), som er oprettet i overensstemmelse med UNEP's formål, aktiviteter og politik. Danmark kan tilslutte sig forslaget.

13. Øget koordinering på tværs af FN systemet

Forslaget omhandler øget koordinering i FN-systemet, herunder EMG (Environment Management Group), som opfordres til fortsat at fremme og sikre "koherens" i forhold til FN-systemets programaktiviteter på miljøområdet, herunder i forhold til at "mainstream" miljøhensyn i diverse sektorprogrammer. Danmark kan tilslutte sig forslaget.

14. Øget koordinering på kemikalie- og affaldsområdet

Forslaget lægger op til, at der arbejdes videre med området og udarbejdes et detaljeret studie og muligheder for stærkere og mere koordineret forvaltning af kemikalier og farligt affald på langt sigt,

og at studiet fremlægges på 27. møde i GC/GMEF i 2013. Danmark kan støtte forslaget, idet man generelt støtter bedre miljøforvaltning på området gennem udnyttelse af synergier.

15. Rapporter fra eksekutivdirektøren

Forslaget hilser det velkommen, at Eksekutivdirektøren har fremlagt særskilte rapporter om syd/syd-samarbejdet mhp. at opnå bæredygtig udvikling samt om Oceaner og i den forbindelse gjort brug af en resultat-baseret tilgang. Danmark kan tilslutte sig forslaget.

16. Globalt miljøovervågningssystem for vand (GEMS Water)

Forslaget opfordrer Eksekutivdirektøren til at facilitere en videre udvikling af GEMS Water således at programmet bidrager med valide vandkvalitetsdata, som imødekommer efterspørgslen fra FN og FN's medlemslande. EU, herunder Danmark, kan støtte forslaget under forudsætning af, at alle "national focal points" (NFP'er – kontaktpunkter i de enkelte lande) oplyses om hvorledes data viderebehandles samt at alle NFP'er bør have muligheden for at forholde sig til rapporten før udgivelse.

17. Elektronisk affald

Forslaget anmoder eksekutivdirektøren om at udarbejde en global vurdering af problemerne med håndtering af elektronikaffald og på baggrund af dette etablere partnerskaber, der kan imødegå disse problemer. Danmark støtter på linje med EU, at denne beslutning indarbejdes i affaldshåndteringsbeslutningen under punkt 7 ovenfor.

18. Internationalt samarbejde om miljøkatastrofer

Beslutningsforslaget fremhæver miljø-nedslidning og klimaforandringer som bagvedliggende faktorer, der har en væsentlig betydning for udbrud af katastrofer. På denne baggrund ønskes mere fokus på at assistere særligt udsatte lande i forhold til at imødegå disse miljømæssigt begrundede kriser. Fra dansk side er man enig i vigtigheden af at arbejde med miljø/klima-mæssige aspekter af katastrofe-bistand, idet det er vigtigt, at UNEP ikke pålægges for mange nye opgaver med budgetmæssige implikationer.